

Warszawa, 14 czerwca 2023 r.

**STANOWISKO ZARZĄDU
UNII METROPOLII POLSKICH Z DNIA 14.06.2023 R.
w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego
(druk senacki nr 1001)**

Unia Metropolii Polskich zdecydowanie pozytywnie opiniuje przedstawiony przez grupę Senatorów projekt ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (druk nr 1001). Proponowane zmiany realizują postulat samorządów oraz ich organizacji tworzących Stronę Samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego i są szczególnie ważne dla miast członkowskich UMP, których dochody własne w szczególnym stopniu opierają się na wpływach z PIT i w związku z tym szczególnie ucierpiały w wyniku zmniejszenia wpływów podatkowych.

Projektowana nowelizacja przyznaje jednostkom samorządu terytorialnego udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, płaconego w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, będących obecnie wyłącznym dochodem Budżetu Państwa. Wysokość udziałów we wpływach z tej formy PIT tożsama z wysokością udziałów we wpływach z PIT płaconego na zasadach ogólnych (według skali i według stawki 19%), przy założonej w Budżecie Państwa na 2023 r. wysokości wpływów z ryczałtowego PIT (30,8 mld zł), oznaczałaby zwiększenie w warunkach tego roku łącznych dochodów JST z udziałów we wpływach z PIT o niemal 15,5 mld zł.

Kwota ta odpowiada około połowie łącznych ubytków w dochodach samorządów z tego tytułu, wywołanych zmianami w konstrukcji podatku od osób fizycznych, wprowadzonymi w latach 2019-2022, szacowanych na przeszło 30 mld zł rocznie. Dotychczasowe formy rekompensat tak drastycznego ograniczenia wydajności głównego źródła dochodów własnych samorządów są głęboko niezadowolające. Są one drastycznie zaniżone (np. 8 mld zł wypłacone w grudniu 2021 r. w związku z ubytkiem dochodów z PIT w 2022 r. szacowanym na 13,5 mld zł), nie mają

systemowego charakteru (np. wypłata nadzwyczajnych 13,7 mld zł pod koniec 2022 r., jednak kosztem subwencji rozwojowej zaplanowanej na 2023 r.) i źle ukierunkowane (np. dyskryminacja największych miast w podziale dodatkowych 13 mld zł dla samorządów proponowanych w projekcie nowelizacji Budżetu Państwa na 2023 r.).

W związku z tym za bardzo ważne i właściwe uważamy dwa rozwiązania proponowanej nowelizacji. Po pierwsze, sprawiedliwe ukierunkowanie zwiększeń dochodów z udziałów w PIT, tj. rozciągnięcie na udziały w PIT płaconym w formie ryczałtu dzisiejszego mechanizmu ustalania wysokości udziałów poszczególnych JST we wpływach podatkowych, co zapewni, że nowe środki

z PIT będą trafiały odpowiednio do wysokości strat, poniesionych w wyniku zmiany konstrukcji podatku.

Po drugie, wyłączenie kwot, jakie jednostki samorządowe miałyby uzyskać z wpływów z ryczałtowego PIT, z mechanizmu gwarantującego nie pogarszanie łącznych dochodów z PIT i CIT. Projekt nowelizacji słusznie wprowadza zasadę porównywania jedynie planowanych na dany rok budżetowy dochodów z udziałów w PIT płaconym według skali podatkowej i według stawki 19% z kwotami referencyjnymi na ten rok, ustalonymi jedynie w odniesieniu do wpływów z tych właśnie form PIT. Objęcie mechanizmem także dochodów z udziałów we wpływach z PIT płaconego w formie ryczałtu, bez odpowiedniego zwiększenia kwot referencyjnych, zniósłoby działanie mechanizmu.

Należy zwrócić uwagę, że konsekwencją wejścia w życie proponowanego rozwiązania będzie także znaczące zwiększenie dochodów JST o niskich dochodach z udziałów we wpływach z PIT. Podwyższeniu ulegną gminne, powiatowe i wojewódzkie wskaźniki dochodów podatkowych w przeliczeniu na mieszkańca kraju, będące podstawą naliczania transferów wyrównawczych dla uboższych JST, w szczególności tzw. kwot podstawowych części wyrównawczej subwencji ogólnej służących wprost uzupełnieniu niskich dochodów podatkowych. Na poziomie gminnym założona w Budżecie Państwa na 2023 r. wysokość wpływów z PIT płaconego w formie ryczałtu oznaczałaby podwyższenie wskaźnika Gg o ok. 313 zł na jednego mieszkańca kraju, co skutkowałoby odpowiednim podwyższeniem kwot podstawowych subwencji wyrównawczej (w teoretycznym przypadku gminy o zerowych dochodach z PIT - o ok. 255 zł na mieszkańca).

**Prezes Zarządu
Unii Metropolii Polskich**

**Tadeusz Truskolaski
Prezydent Miasta Białegostoku**